

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2\*

DEVELOPING TEACHER COMPETENCY IN CIPPA LEARNING MANAGEMENT  
BAN TALAT NON PHO SCHOOL MAHA SARAKHAM PRIMARY  
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ชนิษฐา เสนาพร<sup>1</sup>, สมหวัง พันธะลี<sup>2</sup>

Khanitta Senapon<sup>1</sup>, Somwang Panthali<sup>2</sup>

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น<sup>1,2</sup>

Sripatum University, Khon Kaen Campus<sup>1,2</sup>

Email : Aern\_p@hotmail.com

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาครูโรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 2) ส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าว ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้ศึกษาค้นคว้า 1 คน ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า 4 คน และผู้ให้ข้อมูล 2 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า รอบที่ 1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาเพิ่มขึ้น คะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม 6.25 (ร้อยละ 41.68) หลังอบรม 12.25 (ร้อยละ 81.65) แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.70) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.69) และความพึงพอใจของครูอยู่ในระดับพอใช้ ผลในรอบที่ 2 หลังการนิเทศภายในพบว่า ครูมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 4.26) และมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 4.28)

**คำสำคัญ :** สมรรถนะครู; การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา; การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

## ABSTRACT

The objectives of this research are: 1) develop teachers at Ban Talad Non Pho School in understanding competencies related to the CIPPA instructional model; 2) enhance their ability to implement the CIPPA model in classroom instruction; and 3) examine teacher satisfaction toward the competency development process. The study employed Participatory Action Oriented Research (PAOR). The target group consisted of one researcher, four co-researchers, and two key informants. Research instruments included a test, interview form, observation form, lesson plan evaluation form, instructional activity assessment form, and satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, and content analysis.

Results from the first cycle revealed that teachers' understanding of the CIPPA model improved. The average pre-training score was 6.25 (41.68%), and the post-training average was 12.25 (81.65%). The quality of the developed lesson plans was at a good level (mean = 3.70), instructional activities were rated good (mean = 3.69), and teacher satisfaction was at a fair level. In the second cycle, after internal supervision, the teachers' competencies in implementing the CIPPA instructional model reached a good level (mean = 4.26), and satisfaction with the development activities was also at a good level (mean = 4.28).

**Keywords :** Teacher Competency; CIPPA Instructional Model; Participatory Action Research

### 1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับโลกยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาครูในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อาทิ การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา 22 ได้กำหนดว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และให้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ครูต้องมีสมรรถนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลัก ในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข เนื่องจาก การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัด ในเวทีโลก ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้

ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การศึกษาต้องเปลี่ยนจากเน้นการสอนของครูมาเป็นเน้นการเรียนรู้ของนักเรียน เปลี่ยนจากเน้นการเรียนรู้ของปัจเจก (Individual Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการสอนโดยรูปแบบการเรียนรู้การสอนเป็นลักษณะการเรียนรู้การสอนที่ครอบคลุมฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รูปแบบหนึ่งคือรูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA) ที่มีหลักการสำคัญ 5 หลักการได้แก่ 1) หลักการสร้างความรู้ (Constructivism) 2) หลักกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group process and cooperative learning) 3) หลักความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning readiness) 4) หลักการเรียนรู้กระบวนการ (Process learning) และ 5) หลักการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of learning) ผ่านขั้นตอนการสอน 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจ/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับ ความรู้เดิม ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปจัดระเบียบความรู้และ วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือ แสดงผลงาน และขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งแต่ละขั้นตอนต่างๆ รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่าง แท้จริง (ทีศนา แชมมณี, 2556)

โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่าร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละรายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไป ภาพรวมของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2566 พบว่า รายวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิชาศิลปะดนตรี มีค่าเฉลี่ย ยังต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดคือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์, 2566)

จากที่กล่าวมาผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นความสำคัญของการพัฒนาครูจึงได้นำการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบซิปปา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูเนื่องจากมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่จะสามารถพัฒนาครูให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สูงขึ้น ช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น และสร้างพื้นที่ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถช่วยเพิ่มความสามารถในการใช้โมเดลซิปปาให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในวงการการศึกษาในปัจจุบันและอนาคตได้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ซิปปาไม่เพียงแต่เป็นการสนับสนุนในการพัฒนาส่วนตัวและวิชาชีพ แต่ยังเป็นการสร้างพื้นที่ในการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่สำคัญในการเติบโตและพัฒนาตนเองในวงการการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาครูโรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.2 เพื่อพัฒนาครูโรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

## 3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.2 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.3 ครูมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

## 4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวทางของ Kemmis และ McTaggart ในการศึกษาครั้งนี้ใช้มีกลุ่มตัวอย่างคือครูโรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ จำนวน 4 คน โดยเลือกตามความสมัครใจ (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบทดสอบแบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน แบบสอบถาม และ แบบบันทึกการประชุม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

### วงรอบที่ 1

การศึกษาค้นคว้าการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในวงรอบที่ 1 ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน โดยใช้ข้อมูลจากการบันทึก การประชุม การสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์การนิเทศภายใน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการพัฒนาเพื่อให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เรื่องเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา และการจัดการเรียนรู้แบบชิปปาและการนิเทศ

ติดตามเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา พบว่าการประชุมปฏิบัติการในครั้งนี้ ผู้ร่วมวิจัยให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามากยิ่งขึ้น สิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขคือ การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงมีความเห็นร่วมกันว่าต้องให้มีการนิเทศติดตามแบบชี้แนะ (Coaching) ครั้งต่อไป

2. ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา จากการบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจ และการนิเทศติดตามทั้ง 2 กิจกรรม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโดยรวมได้อย่างถูกต้องครบถ้วน กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความเห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะครูด้านความรู้ความเข้าใจด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาประสบความสำเร็จในระดับดี

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ จากการนิเทศภายในทั้ง 2 กิจกรรม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าโดยรวมสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และขั้นการศึกษาทำความเข้าใจ/ ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ที่ไม่เหมาะสม และครูมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบซิปปา อยู่ในระดับ พอใช้ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความเห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะครูด้านความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ ประสบความสำเร็จในระดับดี จากการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ ในวงรอบที่ 1 โดยมีกลยุทธ์ในการพัฒนาคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน สรุปได้ว่า ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โดยรวมเพิ่มมากขึ้น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โดยรวมเพิ่มมากขึ้น มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ที่ยังไม่ชัดเจนและยังมีปัญหาการจัดการเรียนรู้คือ ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า 1 คน มีปัญหาขั้นการศึกษาทำความเข้าใจ/ ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป และกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โดยรวมได้อย่างถูกต้องครบถ้วนเหมาะสม โดยเฉพาะในส่วนของกำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ และการกำหนดสื่อการเรียนรู้ด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าโดยรวมสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมโดยเฉพาะในขั้นการทบทวนความรู้เดิม ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นการสรุปจัดระเบียบความรู้ และวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ขั้นการปฏิบัติ และ/ หรือ แสดงผลงาน ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ ส่วนขั้นยังไม่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจ/ ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม และความพึงพอใจของครูต่อการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา อยู่ในระดับ พอใช้ แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่เพียงพอในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

4. ด้านความพึงพอใจและผลการดำเนินงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ โดยรวม

อยู่ในระดับ พอใช้ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) = 2.88) เมื่อจำแนกเป็น รายด้าน พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบซิปปา อยู่ในระดับ พอใช้ ทั้งหมด 9 รายการ อยู่ในระดับ ดี ทั้งหมด 6 รายการ โดยมีความพึงพอใจเนื้อหาและหลักสูตร ครูให้เทคนิค คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุดในการบอกจุดประสงค์และวิธีการจัดการเรียนรู้เฉลี่ย 3.25

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ร่วมพิจารณาในการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะครูด้านความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ เพื่อกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจะได้นำไปประยุกต์ใช้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ที่ยังไม่บรรลุผล ให้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีคุณภาพที่ใกล้เคียงกันในทุกด้านโดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การนิเทศติดตามแบบชี้แนะ (Coaching) ในวงรอบที่ 2 ต่อไป

#### วงรอบที่ 2

การศึกษาค้นคว้าการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ ในวงรอบที่ 2 ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า 7 ขั้นตอน คือ 1) การทบทวนความรู้เดิม 2) การแสวงหาความรู้ใหม่ 3) การศึกษาทำความเข้าใจ/ ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 4) การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) การสรุปจัดระเบียบความรู้ และวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ 6) การปฏิบัติ และ/ หรือ แสดงผลงาน และ 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ และเผยแพร่ชื่อเสียงของกลุ่ม มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา คือนิเทศติดตามแบบชี้แนะ (Coaching) โดยใช้วิธีการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยใช้ข้อมูลจากการบันทึกการประชุมการสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการการสัมภาษณ์การนิเทศภายในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมิน พฤติกรรมการเรียนรู้และการสอบถามความพึงพอใจของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า

### 5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.25 คิดเป็นร้อยละ 41.68 ส่วนคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.25 คิดเป็นร้อยละ 81.65 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เพิ่มขึ้น

5.2 ผลการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ให้มีความสามารถในด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ครูมีทักษะและสามารถจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับดี

5.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา หลังจากนิเทศภายในแล้วโดยรวมอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 1 ผลจากการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ผู้ร่วม ศึกษา คั่นคว่า	คะแนนการทดสอบ 15 คะแนน				ผลพัฒนาการ ความก้าวหน้า	
	ก่อนการประชุม		หลังการประชุม		คะแนน	ร้อยละ
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ		
คนที่ 1	7	46.7	15	100	8	53.3
คนที่ 2	7	46.7	11	73.3	4	26.6
คนที่ 3	5	33.3	12	80	7	46.7
คนที่ 4	6	40	11	73.3	5	33.3
ร้อยละ	6.25	41.68	12.25	81.65	6.00	39.98

จากตารางที่ 1 พบว่า ร้อยละของคะแนนก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการร้อยละ 41.68 และคะแนนหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมีค่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 81.65 คะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ( $\bar{X} = 12.25$ ) มีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ( $\bar{X} = 6.25$ ) เมื่อพิจารณารายบุคคล พบว่า หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมศึกษาคั่นคว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกคน แสดงว่าผู้ร่วมศึกษาคั่นคว่ามีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ดีขึ้นทุกคน

จากการสะท้อนผลการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) 4 ขั้นตอน 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติ (Action) 3) การสังเกต (Observation) 4) การสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้กรอบกลยุทธ์วิธีการพัฒนาครู 2 แนวทาง ดังนี้ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) 2) การนิเทศติดตาม (1) การนิเทศภายใน กรณีนิเทศติดตาม รอบที่ 1 (2) การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) กรณีนิเทศติดตาม รอบที่ 2 โดยสรุปได้ดังนี้ วงรอบที่ 1 โดยมีกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน สรุปได้ว่า ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มผู้ร่วมศึกษาคั่นคว่ามีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โดยรวมเพิ่มมากขึ้น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ด้านความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มผู้ร่วมศึกษาคั่นคว่าสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โดยรวมได้อย่างถูกต้องครบถ้วนเหมาะสม และขั้นที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การศึกษาทำ ความเข้าใจ/ ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับพอใช้แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ยังไม่เพียงพอในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จึงได้ประชุมร่วมกันและมีความเห็นตรงกันว่า ควรจะมีการดำเนินการนิเทศติดตามในวงรอบที่ 2 ต่อไป

วงรอบที่ 2 กลยุทธ์การนิเทศภายใน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีทักษะและสามารถจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับดี และผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับดี พร้อมทั้งจะสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า จากการพัฒนาครูสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามกรอบเนื้อหาทั้ง 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การทบทวนความรู้เดิม 2) การแสวงหาความรู้ใหม่ 3) การศึกษาทำความเข้าใจ/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 4) การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) การสรุปจัดระเบียบความรู้ และวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ 6) การปฏิบัติ และ/หรือ แสดงผลงาน และ 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ของเคมมิสและ แมกแทกการ์ท โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน บรรลุเป้าหมายทั้ง 7 ขั้นตอน ส่งผลให้ครูโรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ จัดการเรียนรู้แบบซิปปา ที่มีความถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามศักยภาพ

## 6. อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์ โดยใช้กลยุทธ์วิธีในการพัฒนา คือ โดยใช้กลยุทธ์วิธีในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การชี้แนะ (Coaching) และการนิเทศภายใน เมื่อครบ 2 วงรอบแล้ว พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.25 คิดเป็นร้อยละ 41.68 ส่วนคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.25 คิดเป็นร้อยละ 81.65 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับดี ที่เป็นเช่นนี้ เพราะวิทยากรที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาเป็นอย่างดี มีความเป็นกันเอง ทำให้การประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่ในภาวะที่ไม่เป็นเชิงวิชาการจนเกิดความเครียดกับกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความมุ่งมั่นในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของมานิตย์ ลังกำ (2564) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยซิปปาโมเดล ในรายวิชาการบริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ผลจากการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา รายวิชาการบริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ เวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้



การศึกษาต้องเป็นประชาธิปไตย 3) การนิเทศการศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการรวบรวมแหล่ง  
 วิทยาการเข้า เป็นกลุ่มมากกว่าที่จะมาแบ่งแยกผู้นิเทศเป็นรายบุคคล 4) การนิเทศการศึกษาควร  
 ตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่า ที่จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 5) จุดมุ่งหมาย  
 สูงสุดของการนิเทศการศึกษา คือ การหาทางช่วยให้ บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการศึกษา 6)  
 การนิเทศการศึกษาจะต้องแสวงหาแนวทางที่จะส่งเสริมความเจริญของงาน และพัฒนาการของครู  
 โดยเฉพาะเกี่ยวกับความถนัดของแต่ละบุคคล 7) การนิเทศการศึกษา จะต้องเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม  
 ความรู้สึกพึงพอใจ และอบอุ่นใจให้แก่ครู และความสัมพันธ์อันดีในหมู่คณะครู 8) การนิเทศ  
 การศึกษา ควรเริ่มจากสภาพการณ์ปัจจุบันที่กำลังเผชิญอยู่ 9) การนิเทศการศึกษาควรเป็นการ  
 ส่งเสริมความก้าวหน้าและความพยายามของครูให้สูงขึ้น 10) การนิเทศการศึกษา ควรเป็นการ  
 ปรับปรุงและส่งเสริมเจตคติ และ ข้อคิดเห็นของครู ให้ถูกต้อง

## 7. องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาค้นคว้านี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ  
 จัดการเรียนรู้แบบซิปปา โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและการ  
 นิเทศติดตามในลักษณะ “วงรอบการพัฒนา (Spiral Action Research) โมเดลการพัฒนาสมรรถนะ  
 ครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา

ชื่อโมเดล: CIPPA Coaching Model

แนวคิดพื้นฐานของโมเดล

1. ใช้หลักการของการเรียนรู้แบบ CIPPA (C = Construct, I = Interpret, P =  
 Participate, P = Practice, A = Apply)

2. ใช้กระบวนการ Coaching & Mentoring เพื่อพัฒนาศักยภาพครูแบบมีพี่เลี้ยง  
 องค์ประกอบของโมเดล

องค์ประกอบหลัก	รายละเอียด
Input (ปัจจัยนำเข้า)	ครูผู้สอน ผู้บริหาร สื่อ ทรัพยากร แผนพัฒนาครู
Process (กระบวนการ)	5 ขั้นตอนของ CIPPA + การนิเทศแบบ Coaching
Output (ผลผลิต)	ครูมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA
Outcome (ผลลัพธ์)	ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้เชิงรุก วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้

แผนภาพองค์ประกอบของโมเดล CIPPA coaching model



## 8. ข้อเสนอแนะ

### 8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และนิเทศแบบโค้ชอย่างต่อเนื่อง พร้อมบูรณาการในการประเมินวิทยฐานะและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

### 8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ครูควรนำกระบวนการ วิจัยปฏิบัติการ และการนิเทศแบบชี้แนะไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนผลการสอนของตนเอง และพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน

8.2.2 ควรมีการร่วมมือกับจากผู้ปกครองและชุมชนในการสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้กับสถานศึกษา เพื่อให้เป็นการเรียนรู้ที่หลากหลาย และยังอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ อีกทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ

### 8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบชิปปาที่เป็นลักษณะของการส่งผลทางตรงและทางอ้อม

8.3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ควรใช้อย่างน้อย 1 ปีการศึกษา เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและสถานศึกษา ในการเพิ่มกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

## 9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553)**. กรุงเทพฯ : องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.).
- ฉลาด จันทรสุมบัติ และทองสง่า ผ่องแผ้ว. (2558). **การเขียนวิทยานิพนธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทีศนา แชมมณี. (2556). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **วิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2550). **การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มานิตย์ ลังกำ. (2564). **ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยชิปปาโมเดล ในรายวิชาการบริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาไฟฟ้ากำลังวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). **การนิเทศการศึกษา : หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- Briggs and Justman. (1952). **Improving Instruction through Supervision**. New York : McMillan.